

Аліна РОМАНЧУК, здобувачка вищої освіти

e-mail: favorituseriphone7@gmail.com

Тетяна ЖИБЕР, канд. екон. наук, доцент

e-mail: tzhyber@kneu.edu.ua

ORCID: 0000-0002-4557-023X

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,

м. Київ, Україна

МИТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ТОВАРІВ ФІЗИЧНИМИ ОСОБАМИ: ДОСВІД КРАЇН АМЕРИКАНСЬКОГО КОНТИНЕНТУ

Ключові слова: *мито, митний тариф, податки, регуляторна політика, міжнародна економіка, вартість, макропоказники.*

Вступ. Перетин митного кордону у сучасному глобалізованому світі є поширеним явищем, що має кілька мотиваційних факторів. Процес перетину кордону різними товарами здійснюється з метою їхнього перевезення для продажу, а також у вигляді подарунків, сувенірів та здійснення інших пов'язаних варіацій комерційної діяльності громадянами. Розмежування між звичайним переміщенням особистих речей та підприємницькою діяльністю у вигляді транспортування товарів викликає актуальні питання оподаткування такої діяльності митом, яке розглядається у цій статті через врахування вартісних аспектів перевезень товарів фізичними особами через кордони у митному тарифі з метою зосередження уваги дослідників на зміні вартості товарів унаслідок таких перевезень.

Мета. Визначити на основі аналізу даних гранично допустиму межу у переміщенні товарів через митний кордон без декларування й сплати митних платежів на прикладі кількох країн Американського континенту для наступного формулювання рекомендацій щодо митної політики для фізичних осіб в умовах еміграційних потоків України.

Результати. Ми прагнемо визначити та проаналізувати гранично допустиму межу для переміщення товарів через митний кордон без декларування й сплати митних платежів у декількох країнах Американського континенту. Зокрема, увага

спрямована на аналіз митних правил у Мексиці, Белізі та Сполучених Штатах Америки, порівнюючи ці параметри з практикою митного регулювання в Україні.

Матеріали дослідження для конференції розпочнемо аналізом економічних показників країн Латинської Америки, зосереджуючи увагу на Мексиці, яка є однією з найбільш розвинених у цьому регіоні. На момент 2024 року розмір валового внутрішнього продукту (ВВП) на душу населення Мексики становив 15,07 тисяч доларів США, що є одним із найвищих показників серед інших країн Латинської Америки. Наприклад, в порівнянні з Белізом, де цей показник склав 7,33 тисячі доларів США, та Гватемалою, де він становив 5,75 тисяч доларів США, ВВП на душу населення Мексики суттєво вищий. Також важливо зазначити, що за цим показником значно відстає Сполучені Штати Америки, де ВВП на душу населення досяг 83,06 тисяч доларів США [1]. Хоча Сполучені Штати Америки не входять до складу Латинської Америки, вони є важливим економічним "гравцем" на Американському континенті.

Мексика межує з Белізом, Гватемалою та з Сполученими Штатами Америки. За попередніми даними можемо стверджувати, що перші дві країни є бідними, а от остання – у трійці найбагатших країн світу. Досить контрастні сусіди, де Мексика виступає бар'єром. Тож митні правила для своїх громадян щодо перевезення товарів через кордони, які встановила США, мають відповідати високому рівню пасажирських перевезень цієї країни.

Залежно від місця проходження кордону пасажирів можуть взяти з собою товари на вартість:

До 300 доларів США або їх еквівалент у національній чи іноземній валюті при в'їзді в країну наземним транспортом.

До 500 доларів США або їх еквівалент у національній чи іноземній валюті при в'їзді в країну повітряним чи морським транспортом. [2, 2 пункт]

Далі розглянемо ситуацію з її сусідкою- Белізом (раніше мала назву Британський Гондурас). Держава межує з Мексикою та Гватемалою та має навіть повітряне сполучення. Тож, спочатку розглянемо ліміти на ввезення товарів при авіаперетині кордону. Мусимо сказати, що знову в залежності від місця проходження кордону, цифри досить різняться. На своєму сайті Белізька митниця вказала, що ліміт

на перевезення товарів через міжнародний аеропорт становить 200 Белізьких доларів (еквівалентно 99,2 дол. США), а у будь-якому іншому пункті Белізької митниці 50 Белізьких доларів (еквівалентно 24,8 дол. США). [3, 3 пункт]

І на кінець залишили наймогутнішу країну у світі- США. ВВП на душу населення перевищує Мексику у 5,5 разів, а Беліз у 11,3. Що ж до ліміту на перевезення товарів, то , без мита можуть бути ввезені товари до 800 дол. США. [4]

Що ж до правил про перетин кордону в Україні (ВВП на душу населення в 2023 році становило 5,53 тис. дол. США), то згідно з положеннями статті 374 Митного кодексу України визначено умови ввезення (пересилання) громадянами товарів на митну територію України: «Товари (за винятком підакцизних), сумарна фактурна вартість яких не перевищує еквівалент 1000 євро (приблизно еквівалентно 1071 дол. США), що ввозяться громадянами на митну територію України у ручній поклажі та/або у супроводжуваному багажі через пункти пропуску через державний кордон України, відкриті для повітряного сполучення, та товари (крім підакцизних), сумарна фактурна вартість яких не перевищує еквівалент 500 євро (за даними НБУ еквівалентно 536 дол. США) та сумарна вага яких не перевищує 50 кг, що ввозяться громадянами на митну територію України у ручній поклажі та/або у супроводжуваному багажі через інші, ніж відкриті для повітряного сполучення, пункти пропуску через державний кордон України...»

Тепер співставимо показники України з країнами Американського континенту та зробимо порівняння митного ліміту до розміру ВВП в розрахунку на 1 жителя країни. Так, можливо, такий аналіз не включає інші важливі фактори, але не потрібно забувати, що однією з функцій митного тарифу є фіскальна, яка призначена для наповнення бюджету, а бюджет в свою чергу повинен враховувати показники економічного благополуччя громадян.

Таблиця 1 Порівняльний аналіз показників митної політики

Країна	Митний ліміт: 1) через сухопутний кордон; 2) через морський чи/або повітряний кордон.	ВВП на душу населення	Співвідношення ліміту на розмір ВВП в розрахунку на 1 жителя країни
Мексика	1) \$300 2) \$500	\$15,07 тис.	1) $300 / 15070 * 100\% = 1,99\%$ 2) $500 / 15070 * 100\% = 3,32\%$
Беліз	1) \$24,8 2) \$99,2	\$7,33 тис.	1) $24,8 / 7330 * 100\% = 0,34\%$ 2) $99,2 / 7330 * 100\% = 1,35\%$
США	\$800	\$83,06 тис.	$800 / 83060 * 100\% = 0,96\%$
Україна	1) \$536 2) \$1071	\$5,53 тис.	1) $536 / 5530 * 100\% = 9,69\%$ 2) $1071 / 5530 * 100\% = 19,36\%$

Джерело: складено авторами на основі [1;2;3;4;5]

Проаналізувавши, ми може стверджувати, що найкращий ліміт, з точки зору особи, яка здійснює перетин кордону, на перевезення товарів серед країн, які були проаналізовані є саме в Україні (9,69% на сухопутне перевезення та 19,36% на морське). Якщо ж говорити про Американський континент, то лідирує Мексика. Вона встановила більш ліберальні правила перетину кордону, зважаючи на офіційні дані щодо ВВП на душу населення.

Висновки: За результатами проведеного аналізу у результаті дослідження отримано висновок, що ліміти для товарів, які переміщуються через митний кордон держав Американського континенту, не залежать від рівня за економічними та макропоказниками конкретної країни в регіоні, адже показники, що стосуються, наприклад, США були менші, ніж показники аналізу щодо Мексики, але були схожі на показники по Бельгії.

Перспективи подальших досліджень. У майбутньому варто дослідити ті фактори, які впливають на формування явища «митного ліміту» та на які галузі він діє. Також, доцільно звернути увагу на митні політики досліджуваних країн, їх правові норми детальніше.

Конфлікт інтересів. У даному дослідженні були використані онлайн-ресурси для знаходження даних з яких були взяті необхідні уривки та використане порівняння

загальних митних лімітів, що може суперечити якимось окремим групам товарів чи новим правилам, не розміщеним на офіційних ресурсах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. GDP PER CAPITA. (Б. Д.). INTERNATIONAL MONETARY FUND. ВЗЯТО 13 КВІТНЯ 2024 З [HTTPS://1LL.INK/YBQSA](https://1ll.ink/ybqsa)
2. ЦИФРОВА МИТНА ОНЛАЙН БАЗА.3.2.3: EQUIPAJE Y FRANQUICIA DE PASAJEROS. (Б. Д.). PORTAL DE BÚSQUEDA DE LEYES DE COMERCIO INTERNACIONAL. ВЗЯТО 13 КВІТНЯ 2024 З [HTTPS://1LL.INK/79721](https://1ll.ink/79721)
3. LIST OF CONDITIONAL DUTY EXEMPTIONS. (Б. Д.). BELIZE CUSTOMS & EXCISE. ВЗЯТО 13 КВІТНЯ 2024 З [HTTPS://1LL.INK/J3POZ](https://1ll.ink/j3poz)
4. CUSTOMS DUTY INFORMATION. (Б. Д.). U.S. CUSTOMS AND BORDER PROTECTION. ВЗЯТО 13 КВІТНЯ 2024 З [HTTPS://1LL.INK/VWEWI](https://1ll.ink/vweWI)
5. БІЛЬШЕ ПРО ПЕРЕМІЩЕННЯ ТОВАРІВ ГРОМАДЯНАМИ. (Б. Д.). ІНФОРМАЦІЙНО-ДОВІДКОВИЙ РЕСУРС "МИТНИЦЯ В СМАРТФОНІ". ВЗЯТО 13 КВІТНЯ 2024 З [HTTPS://1LL.INK/WUVPH](https://1ll.ink/wuvPH)